

Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim

Wstęp

Elementem Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategii Przyspieszenia 2030+, dokumentu przyjętego przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego są cele i kierunki rozwoju Regionu. Działania związane z przyszkolną bazą sportową wpisują się w kierunki rozwoju określone w ramach celu głównego 4. *Dostępna przestrzeń i czyste środowisko*, cel operacyjny 41. *Infrastruktura rozwoju społecznego*.

Kierunek pn. *Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej*: „(...) dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. (...) Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, **w tym sportowej**, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia. (...) **W ramach kierunku mieści się rozwój przyszkolnej infrastruktury sportowej dla dyscyplin preferowanych (m.in. baseny przyszkolne)**”.

Istotne jest również to, że Strategia Przyspieszenia 2030+ bezpośrednio wskazuje na potrzebę realizacji kluczowych z punktu widzenia optymalizacji rozwoju województwa projektów: **423 Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej** oraz **424 Budowa oraz modernizacja przyszkolnej infrastruktury sportowej**. Koncepcje te bezpośrednio dotyczą rozwoju przyszkolnej bazy sportowo-edukacyjnej, w tym również w zakresie **wyposażenia każdej gminy województwa w pełnowymiarową salę gimnastyczną oraz każdego powiatu w krytą pływalnię i bieżnię tartanową**.

Departament Sportu i Turystyki odpowiedzialny za obszar sportu przeprowadził **diagnozę potrzeb w zakresie przyszkolnej bazy sportowej¹ Województwa Kujawsko-Pomorskiego**. Podstawowym narzędziem tej diagnozy były ankiety, zrealizowane od stycznia do sierpnia 2020 r., wśród jednostek samorządu terytorialnego (JST), które w zdecydowanej większości odpowiadają za rozwój i utrzymanie przyszkolnej bazy sportowej. Ważnym czynnikiem w procesie przygotowania tego opracowania była również wiedza ekspercka oraz doświadczenie pracowników Departamentu Sportu i Turystyki.

¹ Edukacyjna/przyszkolna baza sportowa - obiekt sportowy (niekoniecznie zlokalizowany na terenie szkoły), przeznaczony do bezpłatnego prowadzenia zajęć sportowych dla młodzieży szkolnej – minimum 50% czasu pracy obiektu.

W ramach przeprowadzonej diagnozy JST zgłosiły łącznie 361 inicjatyw dot. przyszkolnej bazy sportowej (mapa nr 1), w tym: 87 inicjatyw w gminach miejskich, 89 inicjatyw w gminach miejsko-wiejskich oraz 185 inicjatyw w gminach wiejskich.

W pierwszej części opracowania przedstawiono najważniejsze informacje na temat problemów/potrzeb/"białych plam" w zakresie dostępu do nowoczesnej, przyszkolnej bazy sportowej występujących na terenie województwa, również w ujęciu przestrzennym z wykorzystaniem map. Mając na uwadze wyniki przeprowadzonej diagnozy, w tym skalę potrzeb w regionie, zdecydowano o zidentyfikowaniu zadań inwestycyjnych o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam” w gminach w dostępie do pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz w powiatach w dostępie do pełnowymiarowej krytej pływalni i bieżni tartanowej. Rekomendacje w tym zakresie zamieszczono w drugiej części niniejszego opracowania.

Skalę potrzeb w zakresie przyszkolnej bazy sportowej potwierdzają również wyniki ankiety przeprowadzonej w 2019 r. przez Departament Funduszy Europejskich w trakcie prac nad przygotowaniem programu regionalnego FEdKP 2021-2027. W ramach zadań inwestycyjnych w obszarze edukacji aż 80% JST wskazało na konieczność realizacji inwestycji o charakterze sportowym, co uzasadnia potrzebę uzupełnienia braków w tym zakresie, zidentyfikowanych oddolnie przez organy prowadzące i odpowiedzialne za szkolnictwo.

Kierunki rozwoju regionu określone w Strategii przyspieszenia 2030+ oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanowią uzasadnienie dla inwestycji w infrastrukturę edukacyjnej bazy sportowej, zaplanowanych w projekcie programu regionalnego FEdKP 2021-2027, w ramach Priorytetu 6, w celu szczegółowym 4(ii). Przewiduje się, że inwestycje w tym obszarze realizowane będą zgodnie z niniejszą diagnozą, z uwzględnieniem wynikających z tej diagnozy rekomendacji. Podkreślenia wymaga fakt, że uruchomienie środków na wsparcie w tym zakresie jest uzależnione od decyzji Komisji Europejskiej i poprzedzających tę decyzję negocjacji programu regionalnego FEdKP 2021-2027. Komisja Europejska musi bowiem wyrazić zgodę na możliwość wsparcia przyszkolnej bazy sportowej aby źródłem finansowania tych inwestycji mogły być fundusze unijne, dostępne dla naszego regionu w okresie 2021-2027.

I. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić następujące problemy/potrzeby/białe plamy w zakresie dostępu do przyszkolonej bazy sportowej na terenie województwa:

1. Mimo ogromnego postępu i nakładów poniesionych w latach 2000-2020, w dalszym ciągu diagnozuje się **dużą liczbę placówek edukacyjnych nie posiadających żadnej infrastruktury sportowej** (nie wliczając starych, zużytych asfaltowych boisk lub klas lekcyjnych/korytarzy zaadaptowanych na funkcję quasi-sal gimnastycznych), w tym w **szczególności obiektów kubaturowych** (hale sportowe/sale gimnastyczne). W związku z tym dostęp do nowoczesnej infrastruktury sportowej umożliwiającej prawidłowe przeprowadzanie lekcji wychowania fizycznego jest mocno ograniczony i prowadzi do wykluczenia społecznego. Problem ten dotyczy zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych, z terenów miejskich oraz wiejskich, **ze szczególnym wskazaniem na wiejskie:**

- pierwsza pełnowymiarowa sala gimnastyczna² w gminie

Obecnie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego znajduje się **8 JST**, które na swoim terenie nie posiadają takiego obiektu (**mapa nr 2**). Są to:

- Gmina Bukowiec (powiat świecki) – obiekt w budowie;
- Gmina Drzycim (powiat świecki);
- Gmina Brzuze (powiat rypiński) – obiekt w budowie;
- Gmina Nieszawa (powiat aleksandrowski);
- Gmina Waganiec (powiat aleksandrowski);
- Gmina Wiejska Radziejów (powiat radziejowski);
- Gmina Kowal (powiat włocławski) – obiekt w budowie;
- Gmina Chodecz (powiat włocławski).

- pierwsza pełnowymiarowa kryta pływalnia³ w powiecie

Obecnie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego znajduje się **5 powiatów**, które na swoim terenie nie posiadają takiego obiektu (**mapa nr 3**). Są to:

- Powiat Sępoleński;
- Powiat Tucholski;
- Powiat Grudziądzki;
- Powiat Aleksandrowski;
- Powiat Włocławski.

²Przez pełnowymiarową salę gimnastyczną, rozumie się obiekt posiadający pomieszczenie jednoprzestrzenne o następujących gabarytach:

- wymiarach poziomego rzutu budowlanego ograniczonego elementami ścian, słupów lub innych stałych przeszkód konstrukcji bądź wyposażenia stałego niebędącego wyposażeniem sportowym: nie mniejszych niż 12,0 m x 24,0 m;

- wysokości pomieszczenia w najniższym jego punkcie nie mniejszej niż 6,0 m – liczonej od wykończonej płaszczyzny posadzki do najniższego elementu konstrukcji dachu, stropu, sufitu podwieszonoego lub innego elementu wyposażenia stałego, niebędącego wyposażeniem sportowym

³ Przez pełnowymiarową krytą pływalnię rozumie się obiekt z niecką o wymiarach 25 x 12,5 m – min. 5 torów.

- pierwsza pełnowymiarowa bieżnia tartanowa⁴ w powiecie

Obecnie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego znajdują się **3 powiaty**, które na swoim terenie nie posiadają takiego obiektu (**mapa nr 4**). Są to:

- Powiat Aleksandrowski;
- Powiat Toruński;
- Powiat Radziejowski – obiekt w budowie.

Dodatkowo w Województwie znajdują się **4 powiaty**, w których miasta powiatowe nie mają takiego obiektu (**mapa nr 4**). Są to:

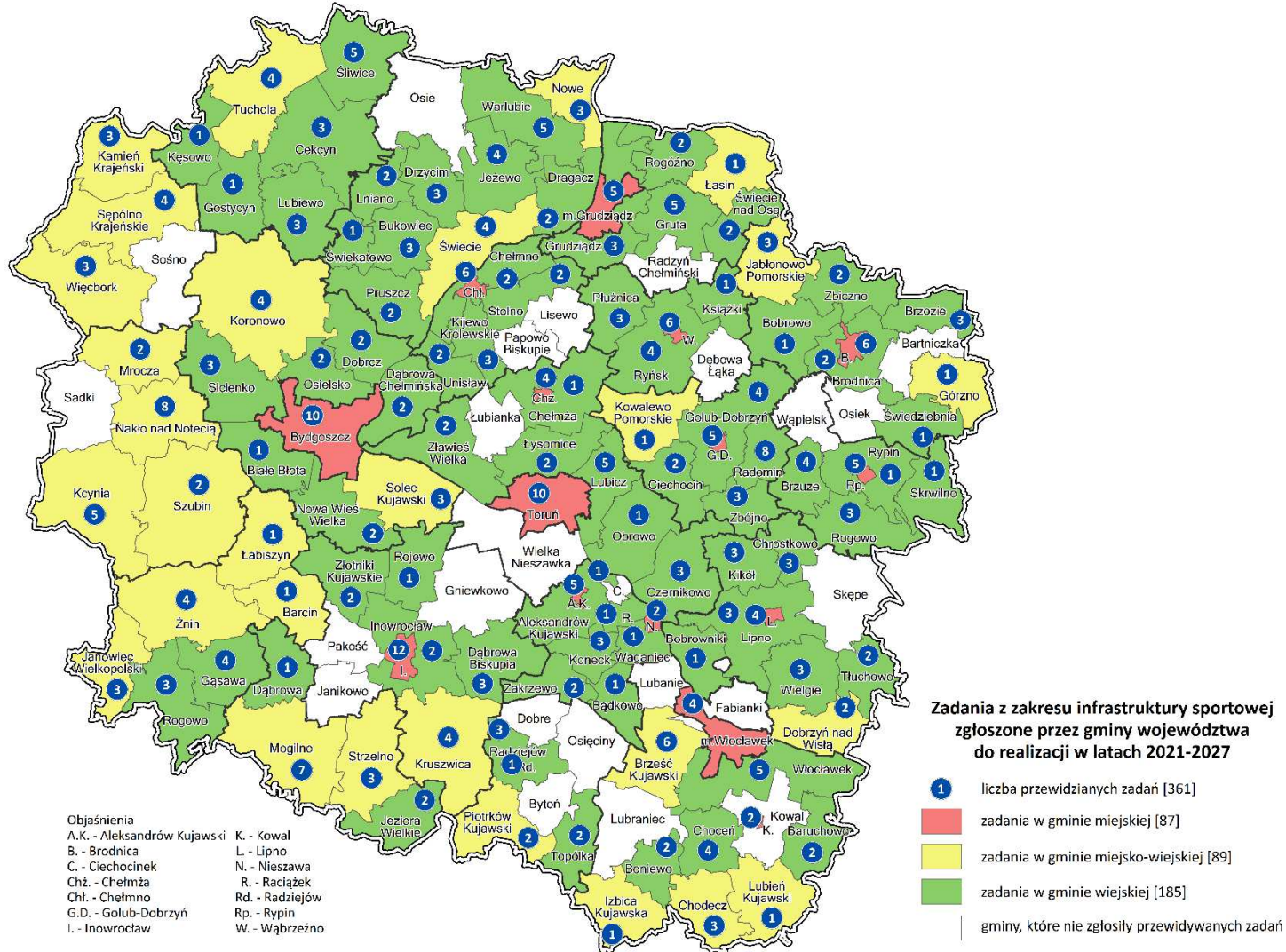
- Powiat Nakielski;
- Powiat Żniński;
- Powiat Golubsko-Dobrzyński;
- Powiat Lipnowski.

2. Zły stan obiektów sportowych już istniejących, zwłaszcza tych budowanych w latach 1970-2000. Obiekty takie **nie nadają się do prawidłowego użytkowania**, a wykorzystywane są tylko dlatego, że szkoła nie posiada innej infrastruktury. Część takich obiektów wymaga niewielkiego wkładu finansowego **np. w celu wymiany parkietu, pokrycia dachowego (do kwoty 300 tys. zł)**. Pozostała część to obiekty wymagające **gruntownej modernizacji/przebudowy** gdyż zastosowane rozwiązania techniczne i materiałowe nie odpowiadają obecnym standardom - np. energochłonność, brak OZE, **nieodpowiednia nawierzchnia (np. boiska asfaltowe)**.

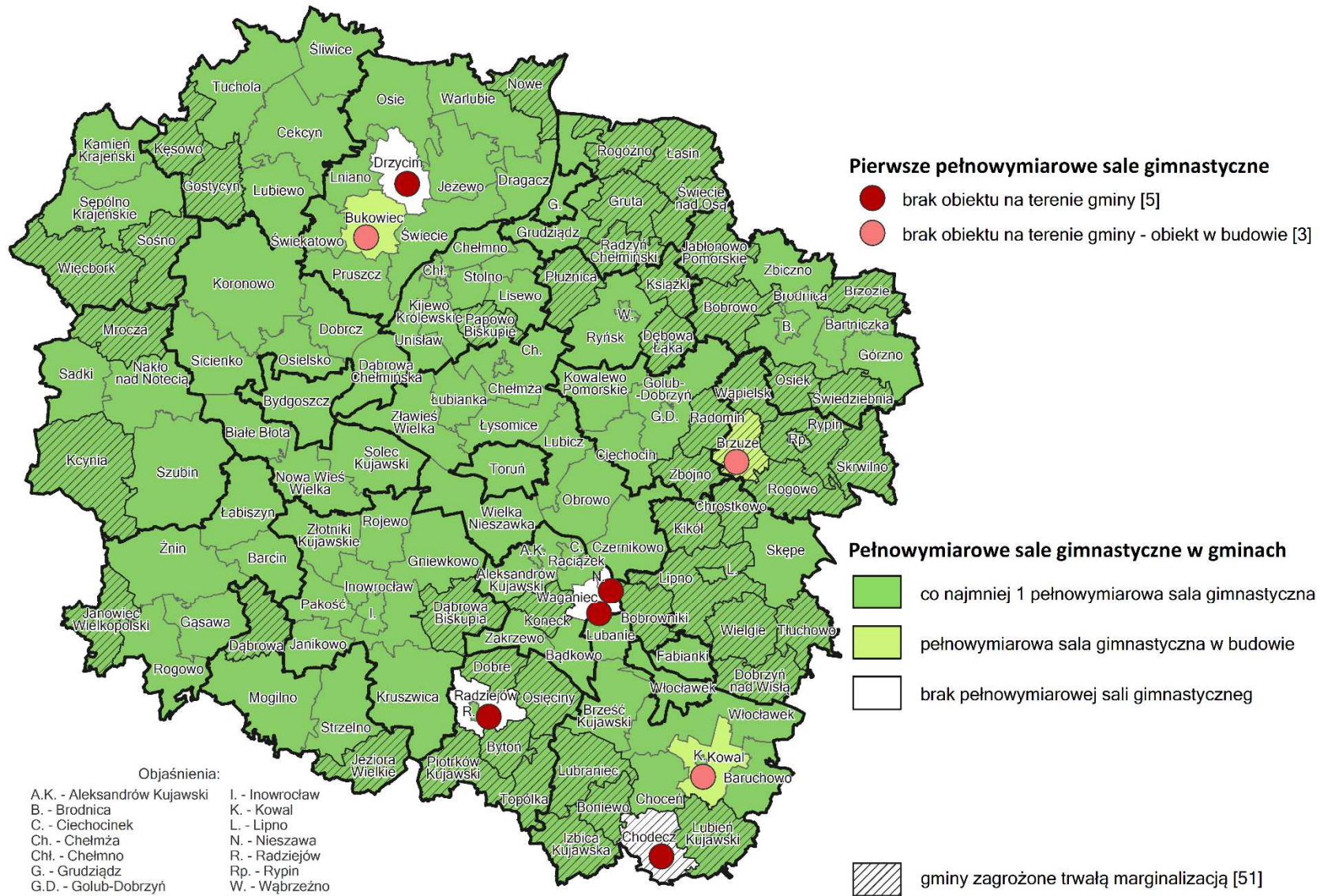
W związku z powyższym istotnym jest aby podjąć działania służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej.

⁴ Przez ww. obiekty rozumie się klasyczne bieżnie okrężne o obwodzie 400 m (4 tory + 6 torów na 100m) o nawierzchni syntetycznej certyfikowane/atestowane przez Polski Związek Lekkiej Atletyki (świadczenia PZLA)

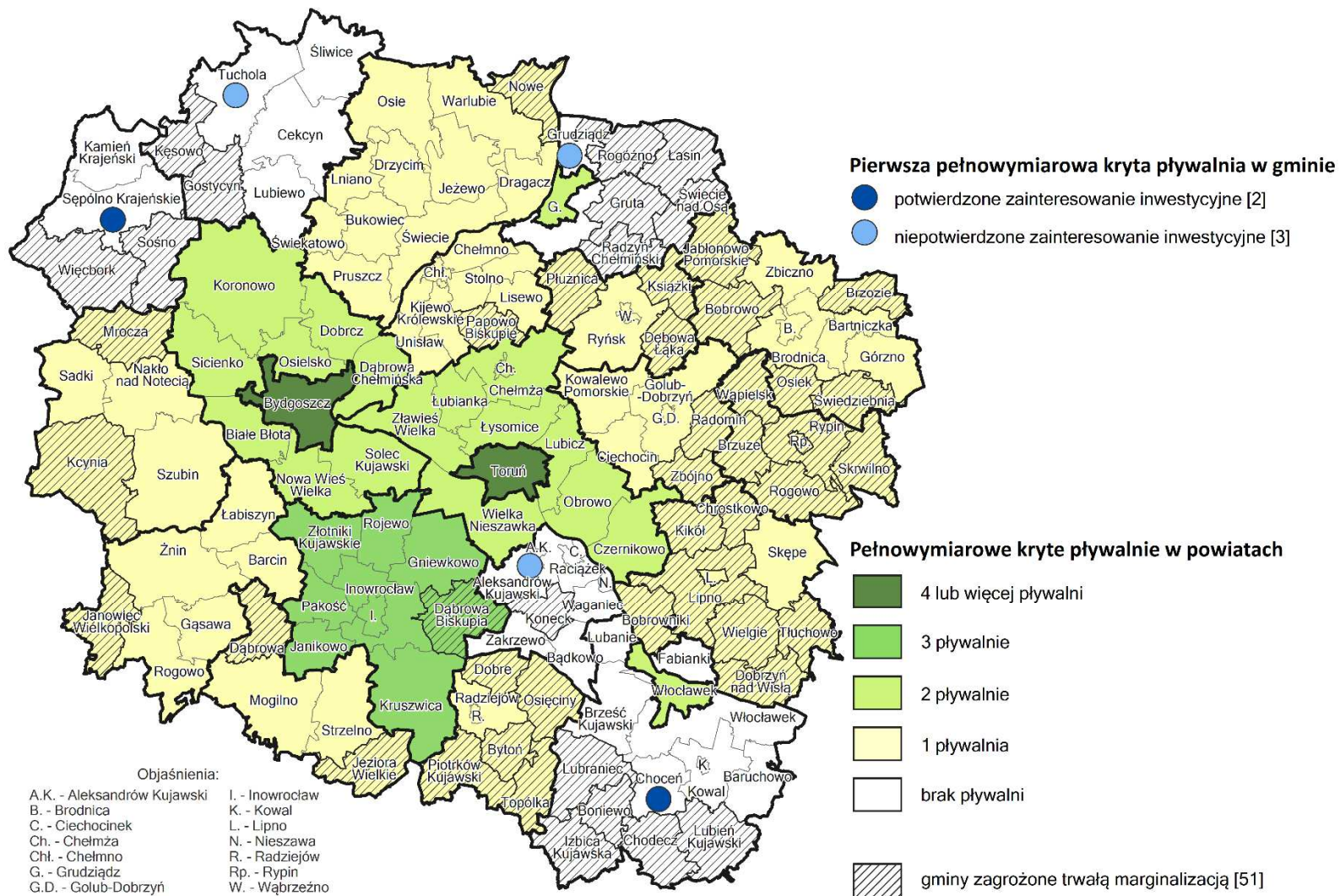
Mapa 1 Przyszkolna baza sportowa- mapa zgłoszonych potrzeb w województwie kujawsko-pomorskim

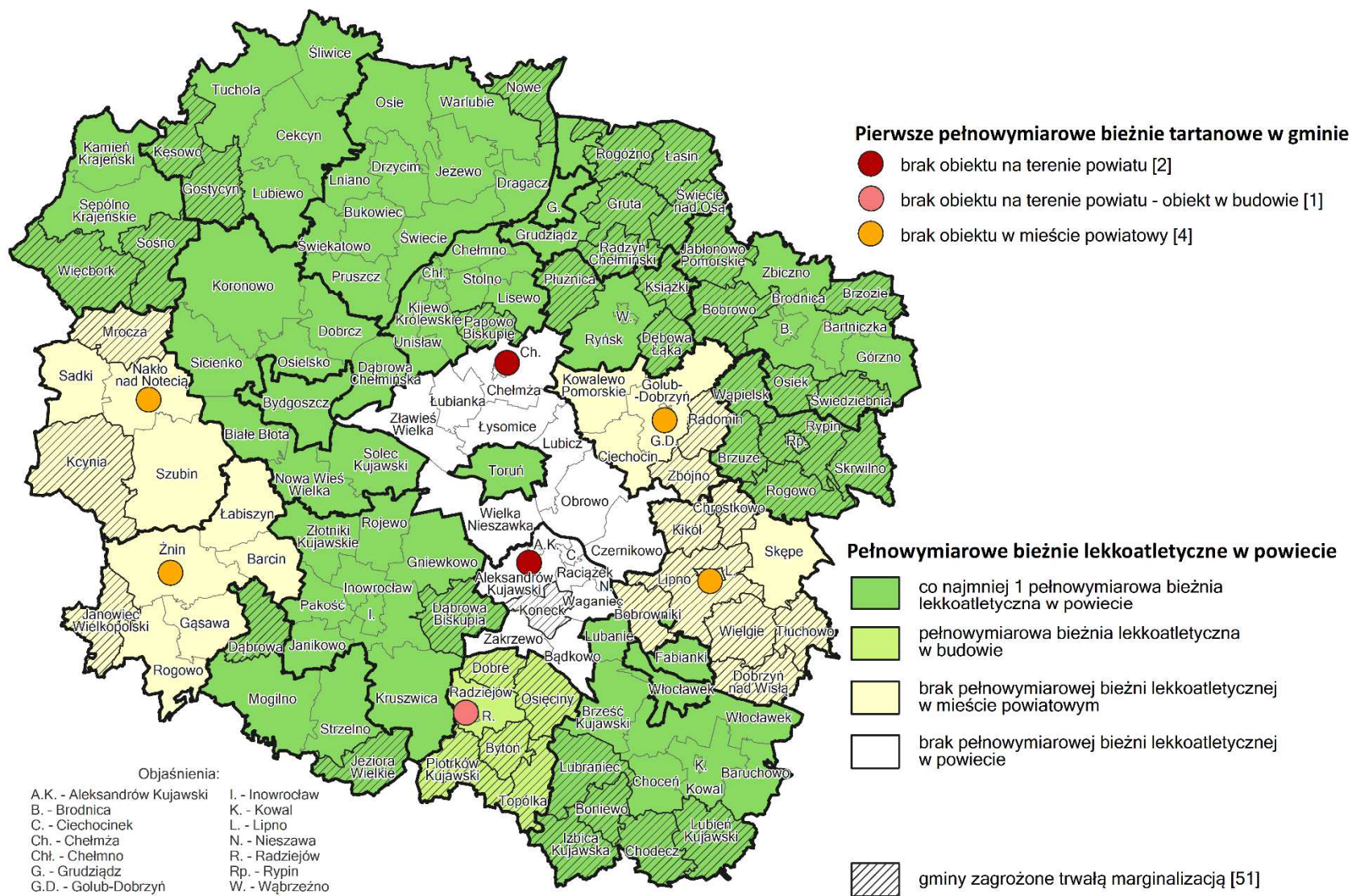
Mapa 2 Pełnowymiarowe sale gimnastyczne w województwie kujawsko-pomorskim

Mapa 3 Pełnowymiarowe kryte pływalnie w województwie kujawsko-pomorskim

Mapa 4 Pełnowymiarowe bieżnie w województwie kujawsko-pomorskim

II. Rekomendacje w zakresie zdiagnozowanych zadań inwestycyjnych o charakterze priorytetowym oraz proponowanego poziomu dofinansowania

- pierwsza pełnowymiarowa sala gimnastyczna w gminie – proponowany poziom dofinansowania do budowy jednego obiektu to kwota 3 mln zł, która to w zależności od zakresu przedsięwzięcia, wielkości obiektu i przyjętych rozwiązań technologicznych oraz okresu realizacji powinna stanowić od 30 do 50 procent wartości kwalifikowanej zadania. Poziom zaawansowania:

- Gmina Drzycim (powiat świecki) - gmina planuje rozpoczęcie zadania w 2023 roku,
- Gmina Waganiec (powiat aleksandrowski) – gmina planuje rozpoczęcie zadania w 2022 roku,
- Gmina Wiejska Radziejów (powiat radziejowski) - gmina planuje rozpoczęcie zadania w 2023 roku.

- pierwsza pełnowymiarowa kryta pływalnia/basen w powiecie - proponowany poziom dofinansowania do budowy jednego obiektu to kwota 6 mln zł, która to w zależności od zakresu przedsięwzięcia, wielkości obiektu i przyjętych rozwiązań technologicznych oraz okresu realizacji powinna stanowić od 30 do 50 procent wartości kwalifikowanej zadania. Poziom zaawansowania:

- Powiat Sępoleński - gmina Sępólno Krajeńskie planuje rozpoczęcie zadania w 2023 roku,
- Powiat Grudziądzki - gmina Grudziądz wyraża wstępną wolę realizacji zadania,
- Powiat Aleksandrowski – Powiat Aleksandrowski wyrażą wstępną wolę realizacji zadania,
- Powiat Włocławski – Powiat Włocławski planuje rozpoczęcie zadania w 2023 roku.

- pierwsza pełnowymiarowa bieżnia tartanowa w powiecie - proponowany poziom dofinansowania do budowy jednego obiektu to kwota 3 mln zł, która to w zależności od zakresu przedsięwzięcia, wielkości obiektu i przyjętych rozwiązań technologicznych oraz okresu realizacji powinna stanowić od 30 do 50 procent wartości kwalifikowanej zadania. Poziom zaawansowania:

- Powiat Aleksandrowski – Miasto Aleksandrów Kuj. planuje rozpoczęcie zadania w 2023 roku,
- Powiat Toruński – Powiat wyrażą wstępną wolę realizacji zadania.

Dodatkowo w Województwie znajdują się **4 powiaty**, w których miasta powiatowe nie mają takiego obiektu. Są to:

- Powiat Nakielski – gmina Nakło nad Notecią planuje rozpoczęcie zadania w 2022 roku,
- Powiat Żniński – gmina Żnin wyrażą wstępną wolę realizacji zadania od 2025 roku,
- Powiat Golubsko-Dobrzyński – miasto Golub-Dobrzyń planuje rozpoczęcie zadania w 2022 roku,
- Powiat Lipnowski – miasto Lipno wyrażą wstępną wolę realizacji zadania.

Zaznaczyć należy, że bez uwzględnienia środków pochodzących z Unii Europejskiej w montażach finansowych poszczególnych zadań inwestycyjnych realizacja większości obiektów (opierając się wyłącznie na środkach krajowych) będzie niemożliwa.

Pomimo zidentyfikowania „białych plam” w dostępie do pełnowymiarowej sali gimnastycznej w gminie Nieszawa i Chodecz oraz pełnowymiarowej krytej pływalni w powiecie tucholskim nie uwzględniono tych przedsięwzięć w ramach rekomendowanych inwestycji o charakterze priorytetowym z uwagi na to, że ww. JST nie planują realizacji tych zadań.